

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

Фінанси, гроші та кредит

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

дисципліни спеціалізації

підготовки бакалаврів

(рівень вищої освіти)

галузь знань 07 Менеджмент та адміністрування

(шифр і назва напрямку)

спеціальності 073 Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для студентів спеціалізації «Менеджмент» за спеціальністю 073 Менеджмент

II с. (денна форма навчання)

Розробник: к.е.н. Стахів І.М.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “ 27 ” грудня 2018 року № 7

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

(підпис)

(Павленчик Н.Ф.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету спорту

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

Програма вивчення навчальної дисципліни “Фінанси, гроші та кредит” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність фінансів, грошей та кредиту, їх функцій в суспільстві, роль в процесі становлення ринкової економіки, склад кредитної системи і функцій її окремих компонентів, а також актуальні проблеми грошового обороту та кредитування.

Міждисциплінарні зв’язки полягають у вивченні навчальної дисципліни, а саме загальної підготовки обов’язкової частини базується на знаннях отриманих при вивченні наступних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Історія економіки та економічної думки», «Основи підприємницької діяльності», «Економіка та фінанси підприємств».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи.

Змістовий модуль 2. Гроші та їх значення. Функціонування кредиту в ринковій економіці.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Фінанси, гроші та кредит” є формування у майбутніх фахівців з управління економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку сучасних фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: функціонування фінансового механізму; класифікацію фінансових проблем, які виникають у державі на сучасному етапі розвитку; можливості застосування основних положень теорії фінансів до обґрунтування напрямків розв’язання проблем, які виникають; сутність грошей і функції, які вони виконують в економіці; місце грошей в завершеній моделі кругообороту доходів, продуктів і ресурсів; види сучасних кредитних грошей і їхню характеристику; показники, якими вимірюється грошова маса; закони грошового обігу та специфіку їхнього прояву в сучасних умовах; основні складові грошових систем та основні види цих систем; типи і види інфляції; чинники, що визначають попит та пропозицію грошей; характеристику основних форм та видів кредиту; головні складові кредитної і банківської системи; методи грошово-кредитної політики Центрального банку;

вміти: вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи та грошово-кредитних відносин; аналізувати, поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку; прогнозувати майбутній розвиток фінансових відносин; обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру тощо. розраховувати темпи та рівень інфляції на основі статистичних даних; розраховувати мультиплікатор і зміну пропозиції грошей на основі отриманих даних; аналізувати поточну інформацію про заходи монетарної політики і прогнозувати її наслідки для економіки в цілому.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Значення фінансів та податкової системи. Розкриття суті бюджету та бюджетної системи.

Тема 1. Сутність, функції та різновиди фінансів.

Поняття фінансів. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів. Специфічні сфери фінансів. Функції фінансів. Фінансові відносини підприємницьких структур. Фінансовий механізм управління підприємством. Фінанси некомерційних установ та організацій.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.

Поняття фінансової системи. Форми фінансових відносин. Структура фінансової системи. Фінансова система України. Національний банк України. Фінансова політика: зміст, завдання та основні напрямки. Фінансовий механізм: поняття та склад. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.

Тема 3. Податкова система держави.

Сутність, призначення та функції податків. Класифікація податків. Основні види податків та механізм їх обчислення. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова політика: поняття та її напрямки.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система України.

Бюджетна система і бюджетний устрій. Принципи побудови бюджетного устрою України. Бюджетний процес. Бюджетне планування та прогнозування. Суть та значення дотацій. Міжбюджетні відносини.

Змістовний модуль 2. Гроші та їх значення. Функціонування кредиту в ринковій економіці.

Тема 5. Сутність і функції грошей.

Суть та значення грошей у ринковій економіці. Історія виникнення монет та паперових грошей. Види грошей. Функції грошей.

Тема 6. Грошовий ринок та інфляція.

Структура і суть грошового ринку. Об'єкти й суб'єкти. Види відсотків на грошовому ринку. Відсоткова ставка. Дефляція. Кон'юнктура грошового ринку. Модель ринку грошей. Сутність та види інфляції. Причини виникнення інфляції.

Тема 7. Кредит у ринковій економіці.

Необхідність та сутність кредиту. Економічні відносини між кредитором і позичальником. Кредитні відносини між фізичними особами. Кредитна угода. Роль кредиту в умовах ринкової економіки. Функції кредиту.

Тема 8. Форми та види кредиту. Кредитні системи.

Форми та види кредиту. Кредити з фіксованою відсотковою ставкою, плаваючою відсотковою ставкою, сплатою відсотків одночасно з отриманням кредиту (дисконтний кредит). Суть та значення кредитних систем.

Тема 9. Поняття державного кредиту.

Суть і значення державного кредиту. Класифікація державних позик. Фідуціарні позики. Вихід України на міжнародний фінансовий ринок.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетний кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2542-14>
2. Господарський Кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Податковий кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Бюджетна система: Навч. посіб., реком. МОН України. 2-ге вид., перероб. і доп. / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / Харківський держ.ун-т харчування та торгівлі. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2015. – 284 с.

5. Фінансова система: навч. посіб. / Б. А. Карпінський. – К. : Ліра-К, 2015. – 280 с.

6. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 440 с.

7. Глуценко А.С. Фінанси: навч. посіб. / А. С. Глуценко. – Львів : Магнолія 2006, 2016. – 439 с.

Допоміжна:

1. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [За ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 420 с.

2. Бюджетна система. Навч. посіб. / Н.І. Климаш, К.В. Багацька та ін., за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів «Магнолія 2006», 2014. – 296 с.

3. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: Навч. посібник. / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська. – Київ: «Алерта», 2011. – 328 с.

4. Вовчак О.Д. Гроші та кредит: Навч. посібник / О.Д. Вовчак, І.Є. Бучко, З.Р. Костак. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.

5. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа: Підручник. Затверджено МОН / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків. – К., 2008. – 564 с.

6. Гроші та кредит: Навч. посіб. / за ред. М. І. Крупки. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 408 с.

7. Коваленко, Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика : навч. посіб. / Д. І. Коваленко, В. В. Венгер. – К. : ЦНЛ, 2013. – 578 с.

Інформаційні ресурси: мережа інтернет

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.

2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – залік (II семестр – денна форма;).

Залікові вимоги

1. Причини та наслідки державного втручання в економіку і фінанси.
2. Інструменти виконання функцій держави з позицій фінансів.
3. Законодавче регулювання бюджетного процесу.
4. Напрями реформування бюджетного процесу.
5. Місцеві бюджети України. Видатки місцевих бюджетів.
6. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
7. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
8. Еволюція форм грошей. Причини та значення демонетизації золота.
9. Поняття неповноцінних грошей та характеристика їх різновидів – паперових і кредитних грошей. Роль держави у творенні кредитних грошей.
10. Різновиди сучасних кредитних грошей.
11. Характеристика функцій грошей.
12. Роль грошей у розвитку економіки: кількісний та якісний аспекти.
13. Еволюція ролі грошей в економіці України.
14. Сутність та економічна основа грошового обороту.
15. Модель грошового обороту.
16. Характеристика окремих потоків грошового обороту та їх взаємозв'язку.
17. Попит на гроші: сутність, цілі та мотиви попиту на гроші. Крива попиту на гроші.
18. Пропозиція грошей, її сутність, особливості формування та чинники зміни. Крива пропозиції грошей.
19. Графічна модель грошового ринку. Рівновага попиту і пропозиції.
20. Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку.
21. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.

22. Характеристика основних видів грошових систем та їх еволюція.
23. Створення та розвиток грошової системи України.
24. Державне регулювання грошового обороту як складова економічної політики, його завдання, методи та наслідки.
25. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
26. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції.
27. Причини інфляції. Монетаристський та кейнсіанський підходи щодо визначення причин інфляції.
28. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
29. Особливості інфляції в Україні.
30. Державне регулювання інфляції: основні напрямки та інструменти.
31. Загальні передумови та економічні причини, що визначають необхідність кредиту.
32. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.
33. Стадії та закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівні.
34. Характеристика принципів кредитування.
35. Форми, види та функції кредиту.
36. Характеристика банківського кредиту.
37. Розкрити сутність державного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
38. Характеристика міжнародного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
39. Економічні межі кредиту. Кредитні відносини в умовах інфляції.
40. Сутність позичкового процента, його функції та чинники, що впливають на рівень процента.
41. Роль кредиту в розвитку економіки.
42. Поняття банку, місце банків на грошовому ринку.

43. Функції та роль банків.
44. Сутність, принципи побудови та функції банківської системи.
45. Особливості розвитку та побудови банківської системи в Україні.
46. Центральні банки: сутність, призначення, правовий статус, організаційна структура.
47. Характеристика функцій центрального банку.
48. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
49. Становлення та основні напрями діяльності Національного банку України.
50. Особливості становлення та розвитку комерційних банків в Україні.